ODPORÚČANIE KOMISIE

z 3. marca 2014

o monitorovaní stôp brómovaných spomaľovačov horenia v potravinách

(Text s významom pre EHP)

(2014/118/EÚ)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 292,

keďže:

(1) Brómované spomaľovače horenia sú zlúčeniny s organicky viazaným brómom, ktoré sa aplikujú na výrobky s cieľom zabrániť vznieteniu horľavých materiálov v prípade požiaru alebo vznietenie spomaliť. Na zníženie horľavosti výrobku sa bežne používajú v širokej škále spotrebného tovaru, napríklad v elektronike, autách, nábytku a stavebných materiáloch. Brómované spomaľovače horenia sa môžu z výrobkov, v ktorých sa použili, uvoľňovať alebo vyparovať. Keďže spotrebný tovar sa na konci svojho životného cyklu vyhadzuje, tieto látky postupne kontaminovali životné prostredie a potravinový reťazec.

(2) Mnohé brómované spomaľovače horenia sú však perzistentné, bioakumulatívne a toxické tak pre ľudí, ako aj pre životné prostredie. Existuje podozrenie, že spôsobujú neurologické poruchy správania a poruchy endokrinného systému a boli zistené v biote v životnom prostredí.

(3) Komisia preto požiadala Európsky úrad pre bezpečnosť potravín (EFSA), aby vypracoval vedecké stanovisko k rizikám pre verejné zdravie súvisiacim s prítomnosťou brómovaných spomaľovačov horenia v potravinách.

(4) Vedecká skupina EFSA pre kontaminanty v potravinovom reťazci v období od septembra 2010 do septembra 2012 prijala šesť vedeckých stanovísk ([1]) k rôznym triedam brómovaných spomaľovačov horenia.

(5) EFSA v prípade niekoľkých z uvedených tried odporučil zozbieranie ďalších údajov o úrovniach v potravinách a u ľudí.

(6) Úrovne brómovaných spomaľovačov horenia v potravinách živočíšneho pôvodu by mohli súvisieť s prítomnosťou týchto látok v krmivách pre zvieratá, a preto by na základe prvých výsledkov monitorovania potravín v roku 2014 mohlo v roku 2015 nasledovať odporúčanie týkajúce sa monitorovania živočíšnych krmív,

PRIJALA TOTO ODPORÚČANIE:

1. Členské štáty by mali v rokoch 2014 a 2015 monitorovať prítomnosť brómovaných spomaľovačov horenia v potravinách. Toto monitorovanie by malo zahŕňať širokú škálu jednotlivých potravín odzrkadľujúcich spotrebiteľské návyky s cieľom poskytnúť presný odhad expozície a v prípade rôznych tried brómovaných spomaľovačov horenia by sa mali zahrnúť rôzne potravinové komodity.

2. Členské štáty by mali dodržiavať postupy odberu vzoriek stanovené v prílohe II k nariadeniu Komisie (EÚ) č. 252/2012 ([2]) s cieľom zabezpečiť, aby boli vzorky reprezentatívne pre šaržu, z ktorej sa realizoval odber vzorky.

3. Členské štáty by mali vykonávať analýzu rôznych tried brómovaných spomaľovačov horenia s cieľom odhaliť v príslušných potravinových komoditách prítomnosť týchto látok:

   a) v prípade triedy polybrómovaných difenyléterov (PBDE): 2,2‘,4-tribrómdifenyléter (BDE-28, č. CAS 41318-75-6); 2,2‘,4,4’-tetrabrómdifenyléter (BDE-47, č. CAS 5436-43-1); 2,2‘,4,5’-tetrabrómdifenyléter (BDE-49, č. CAS 243982-82-3); 2,2‘,4,4‘,5-pentabrómdifenyléter (BDE-99, č. CAS 60348-60-9); 2,2‘,4,4‘,6-pentabrómdifenyléter (BDE-100, č. CAS 189084-64-8); 2,2‘,3,4,4‘,5’-hexabrómdifenyléter (BDE-138, č. CAS 67888-98-6); 2,2‘,4,4‘,5,5’-hexabrómdifenyléter (BDE-153, č. CAS 68631-49-2); 2,2‘,4,4‘,5,6’-hexabrómdifenyléter (BDE-154, č. CAS 207122-15-4); 2,2‘,3,4,4‘,5‘,6-heptabrómdifenyléter (BDE-183, č. CAS 207122-16-5) a 2,2‘,3,3‘,4,4‘,5,5‘,6,6’-dekabrómdifenyléter (BDE-209, č. CAS 1163-19-5) vo vajciach a vaječných výrobkoch, v mlieku a mliečnych

([1]) Vedecká skupina EFSA pre kontaminanty v potravinovom reťazci (EFSA Panel on Contaminants in the Food Chain – CONTAM); Scientific Opinion on Polybrominated Biphenyls (PBBs) in Food. Vestník EFSA (*EFSA Journal*) 2010; 8(10):1789. [151 s.] doi:10.2903/j.efsa.2010.1789.
Scientific Opinion on Polybrominated Diphenyl Ethers (PBDEs) in Food. Vestník EFSA (*EFSA Journal*) 2011; 9(5):2156. [274 s.] doi:10.2903/j.efsa.2011.2156.
Scientific Opinion on Hexabromocyclododecanes (HBCDDs) in Food. Vestník EFSA (*EFSA Journal*) 2011; 9(7):2296. [118 s.] doi:10.2903/j.efsa.2011.2296.
Scientific Opinion on Tetrabromobisphenol A (TBBPA) and its derivatives in food. Vestník EFSA (*EFSA Journal*) 2011; 9(12):2477. [61 s.] doi:10.2903/j.efsa.2011.2477.
Scientific Opinion on Brominated Flame Retardants (BFRs) in Food: Brómované fenoly a ich deriváty. Vestník EFSA (*EFSA Journal*) 2012; 10(4):2634. [42 s.] doi:10.2903/j.efsa.2012.2634.
Scientific Opinion on Emerging and Novel Brominated Flame Retardants (BFRs) in Food. Vestník EFSA (*EFSA Journal*) 2012; 10(10):2908. [125 s.] doi:10.2903/j.efsa.2012.2908.

([2]) Nariadenie Komisie (EÚ) č. 252/2012 z 21. marca 2012, ktorým sa stanovujú metódy odberu vzoriek a analýzy na účely úradných kontrol hladín dioxínov, PCB podobných dioxínom a PCB nepodobných dioxínom v určitých potravinách a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1883/2006 (Ú. v. EÚ L 84, 23.3.2012, s. 1).

výrobkoch, v mäse a mäsových výrobkoch, v živočíšnych a rastlinných tukoch a olejoch, v rybách a ďalších morských plodoch, vo výrobkoch na osobitné výživové účely a v potravinách pre dojčatá a malé deti, pričom použijú analytické metódy s medzou stanoviteľnosti 0,01 ng/g mokrej hmotnosti alebo nižšou;

b) v prípade triedy hexabrómcyklododekánov (HBCDD): (+/–)-α-HBCD (1,2,5,6,9,10-hexabróm-(1R,2R,5S,6R,9R,10S)-rel-cyklododekán; č. CAS 134237-50-6); (+/–)-β-HBCD (1,2,5,6,9,10-hexabróm-(1R,2S,5R,6R,9R,10S)-rel-cyklododekán; č. CAS 134237-51-7) a (+/–)-γ-HBCD (1,2,5,6,9,10-hexabróm-(1R,2R,5R,6S,9S, 10R)-rel-cyklododekán; č. CAS 134237-52-8) v rybách a ďalších morských plodoch, v mäse a mäsových výrobkoch, v mlieku a mliečnych výrobkoch, vo vajciach a vaječných výrobkoch, ako aj v potravinách na počiatočnú výživu dojčiat a na následnú dojčenskú výživu. Analytické metódy použité na stanovenie HBCDD zahŕňajú stanovenie stereoizomérov a mali by mať medzu stanoviteľnosti 0,01 ng/g mokrej hmotnosti alebo nižšiu;

c) v prípade triedy tetrabrómbisfenolu A (TBBPA) a jeho derivátov: tetrabrómbisfenol A (TBBPA, č. CAS 79-94-7) a možno TBBPA bismetyléter (TBBPA-bME, č. CAS 70156-79-5); TBBPA bis(2-hydroxyetyl)éter (TBBPA-bOHEE, č. CAS 4162-45-2); TBBPA bisalyléter (TBBPA-bAE, č. CAS 25327-89-3), bis(glycidyléter) tetrabrómbisfenolu A (TBBPA-bGE, č. CAS 3072-84-2) a TBBPA bis(2,3-dibrómpropyl)éter (TBBPA-bDiBPrE, č. CAS 21850-44-2) v rybách a ďalších morských plodoch, v mäse a mäsových výrobkoch, v mlieku a mliečnych výrobkoch a vo vajciach a vaječných výrobkoch. Analytické metódy použité na stanovenie tetrabrómbisfenolu A a jeho derivátov by mali mať medzu stanoviteľnosti 0,1 ng/g mokrej hmotnosti alebo nižšiu;

d) v prípade triedy brómovaných fenolov a ich derivátov: 2,4,6-tribrómfenol (2,4,6-TBP, č. CAS 118-79-6); 2,4-dibrómfenol (2,4 DBP, č. CAS 615-58-7); 4-brómfenol (4-BP, č. CAS 106-41-2); 2,6-dibrómfenol (2,6-DBP, č. CAS 608-33-3); tetrabrómovaný bisfenol S (TBBPS, č. CAS 39635-79-5); tetrabrómbisfenol-S-bismetyléter (TBBPS-BME, č. CAS 70156-79-5) v rybách a ďalších morských plodoch. Analytické metódy použité na stanovenie brómovaných fenolov a ich derivátov by mali mať medzu stanoviteľnosti 0,1 ng/g mokrej hmotnosti alebo nižšiu;

e) v prípade vznikajúcich a nových brómovaných spomaľovačov horenia: tris(2,3-dibrómpropyl)fosfát (TDBPP, č. CAS 126-72-7); N,N'-etylénbis(tetrabrómftalimid) (EBTEBPI, č. CAS 32588-76-4); hexabrómcyklodekán (HBCYD, č. CAS 25495-98-1); bis(2-etylhexyl) tetrabrómftalát (BEH-TEBP, č. CAS 26040-51-7); 2-etylhexyl 2,3,4,5-tetrabrómbenzoát (EH-TBB, č. CAS 183658-27-7) a dibrómneopentylglykol (DBNPG, č. CAS 3296-90-0) v rybách a ďalších morských plodoch, v mäse a mäsových výrobkoch (vrátane jedlých drobov), v živočíšnych a rastlinných tukoch a olejoch, v mlieku a mliečnych výrobkoch, vo vajciach a vaječných výrobkoch a v potravinách pre dojčatá a malé deti. Analytické metódy použité na stanovenie vznikajúcich a nových brómovaných spomaľovačov horenia by mali mať medzu stanoviteľnosti 1 ng/g mokrej hmotnosti alebo nižšiu.

4. Členské štáty by mali vykonávať analýzu brómovaných spomaľovačov horenia v súlade s prílohou III k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 [1], pričom použijú metódu analýzy, pri ktorej sa preukázalo, že vedie k spoľahlivým výsledkom.

5. Členské štáty by mali úradu EFSA pravidelne poskytovať údaje o monitorovaní vyjadrené na základe celkovej hmotnosti alebo na základe obsahu tuku spolu s informáciami a v elektronickom formáte predkladania správ, ako stanovil úrad EFSA na účely ich zhromaždenia do jednej databázy. S cieľom monitorovať vývoj expozície by členské štáty mali zahrnúť údaje získané počas predchádzajúcich rokov používaním metódy analýzy, pri ktorej sa preukázalo, že vedie k spoľahlivým výsledkom.

V Bruseli 3. marca 2014

Za Komisiu
Tonio BORG
člen Komisie

[1] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 z 29. apríla 2004 o úradných kontrolách uskutočňovaných s cieľom zabezpečiť overenie dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá (Ú. v. EÚ L 165, 30.4.2004, s. 1).